

AH 2616
2022Z06606

Antwoord van minister Ollongren (Defensie), mede namens de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 2 mei 2022)

1. Kunt u een overzicht geven van al het materieel en alle wapens die door Nederland zijn geleverd ten behoeve van Oekraïne?

In de brieven van 18 februari jl. (Kamerstuk 36045-2), 26 februari jl. (kenmerk: 22054-357), 3 maart jl. (Kamerstuk 22054-359), 10 maart jl. (Kamerstuk 22054-360), 22 maart jl. (Kamerstuk 22054-361) en 14 april jl. (Kamerstuk 36045-63) heeft het kabinet de Kamer (vertrouwelijk) geïnformeerd over de leveringen van militaire goederen door het ministerie van Defensie aan Oekraïne. Conform de eerdere toezegging zal het kabinet de Kamer (vertrouwelijk) blijven informeren over de levering van militaire goederen.

2. Kunt u een overzicht geven van alle manschappen die betrokken zijn bij deze leveranties, eventuele instructie en het gebruik ervan?

Er zijn dagelijks ongeveer 55 tot 100 Nederlandse defensiemedewerkers betrokken bij de logistiek van de leveranties, het vervoeren van materieel en de overdracht hiervan. Per levering wordt bekeken of het geven van uitleg of training aan de Oekraïense strijdkrachten benodigd is en hoe hieraan kan worden voldaan. Er is geen Nederlands defensiepersoneel betrokken bij het gebruik van het geleverde materieel door de Oekraïense strijdkrachten in Oekraïne.

3. Kunt u aangeven via welke route Nederlands materieel en Nederlandse wapens bij de Oekraïense strijdkrachten terechtkomen?

Zoals vermeld in de beantwoording op de kamervragen van Van Dijk van 14 april jl. (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 2447), onderschrijft het kabinet het belang van een open maatschappelijke discussie over de wapenleveringen, maar moet het kabinet transparantie afwegen tegen het waarborgen van de operationele veiligheid. Na de Russische invasie van Oekraïne heeft het kabinet met het oog op de (operationele) veiligheid besloten om minder openlijk te communiceren over de militaire goederen die Defensie aan Oekraïne

levert. Dit zelfde geldt voor de route via welke de Nederlandse militaire goederen naar Oekraïne worden verzonden. Bij de leveringen wordt steeds van geval tot geval bekeken welke mate van openheid betracht kan worden.

4. Kunt u aangeven op welke wijze de Nederlandse overheid toezicht houdt op deze leveranties?

5. Wordt bij de controle op de leveranties samengewerkt met buitenlandse militaire organisaties? Zo ja, welke?

6. Bent u tevreden over deze leveranties? Met andere woorden, is 100% van de door ons geleverde wapens op de juiste plek terechtgekomen?

Antwoorden vraag 4, 5 en 6:

Zoals vermeld in de beantwoording op de kamervragen van Van Dijk, 14 april jl. (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 2447), vindt vooraf afstemming en coördinatie plaats tussen EU-lidstaten, NAVO-bondgenoten en partners onderling en met Oekraïne over de levering van militaire goederen.

Vervolgens toetst het kabinet elke levering op voorhand zorgvuldig, maar gezien de uitzonderlijke omstandigheden versneld, aan de hand van de EU wapenexportcriteria. Deze toetsing wordt verricht door de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.¹ Als onderdeel van het vergunningverleningsproces wordt een eindgebruikersverklaring getekend door de Oekraïense eindgebruiker waarin staat dat het materieel:

- niet zonder schriftelijke Nederlandse toestemming overgedragen mag worden aan andere partijen;
- alleen gebruikt mag worden door overheidsinstanties van Oekraïne;
- niet geëxporteerd of doorverkocht mag worden naar een gebied dat onder embargo staat van de VN, EU en/of OVSE en
- alleen gebruikt mag worden voor defensieve doeleinden in lijn met Art 51 van het VN Handvest of in de context van eventuele toekomstige VN vredesoperaties wanneer het gebruik in overeenstemming is met de principes van vredeshandhaving.

¹ De toetsing van specifieke transacties aan de EU wapenexportcriteria kan op verzoek vertrouwelijk worden ingezien.

Defensiepersoneel ziet er op toe dat de door Nederland geleverde wapens en munitie aan een vertegenwoordiger van de eindgebruiker, een functionaris van de Oekraïense strijdkrachten, worden overgedragen. Dit conform de wapenexportvergunning. Hierbij wordt expliciet vermeld dat de door Nederland geleverde goederen niet zonder schriftelijke toestemming van Nederland, door anderen gebruikt mogen worden, noch doorverkocht of overgedragen mogen worden.

7. Is bekend waar en wanneer de door Nederland geleverde wapens zijn ingezet? Zo ja, kunt u hiervan een overzicht geven?

8. Kunt u aangeven of er slachtoffers zijn gemaakt met de door Nederland geleverde wapens? Zo ja, welke nationaliteit hebben deze slachtoffers?

Antwoorden vraag 7 en 8:

Het kabinet beschikt niet over informatie aangaande de locatie of het moment van de inzet van Nederlandse militaire goederen. Ook heeft het kabinet geen informatie over slachtoffers die specifiek door Nederlandse militaire goederen zijn gemaakt. Het is aan Oekraïne om conform de eindgebruikersverklaring te beslissen over de inzet van de geleverde middelen. De Nederlandse inzet is om Oekraïne in staat te stellen zich beter te verdedigen tegen de Russische gewapende aanval (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 2447).